Anexă

Raportul privind acțiunile întreprinse pentru ajustarea deficitului bugetar în urma declanșării procedurii de deficit excesiv pentru România

Introducere

Începând din aprilie 2020, România se află în procedura de deficit excesiv (PDE), în condițiile depășirii, în anul 2019, a limitei de 3% pentru deficitul bugetar, stabilită în cadrul Pactului de stabilitate și creștere (PSC). PDE a fost inițiată prin propunerea Comisiei Europene (CE) din martie 2020, în vederea încetării situației de deficit public excesiv până cel târziu în 2022. Având în vedere contracția profundă a activității economice legată de pandemia de COVID-19, Consiliul UE a adoptat, la 18 iunie 2021, o recomandare revizuită adresată României în temeiul articolului 126 alineatul (7) din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene (TFUE), prin care termenul pentru corectare a fost prelungit până în 2024.

La 30 aprilie 2024 a intrat în vigoare cadrul de guvernanță economică reformat al Uniunii Europene, care a introdus planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu (PBSTM), reglementate prin Regulamentul (UE) 2024/1263. România a transmis primul său PBSTM la 25 octombrie 2024, pentru perioada 2025–2031, propunând o ajustare fiscală graduală, distribuită pe șapte ani. La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat o recomandare prin care a aprobat planul României și a stabilit obiectivul de încetare a situației de deficit excesiv până în 2030. Această prelungire a orizontului de ajustare a fost acordată în considerarea angajamentului României de a implementa un set de reforme și investiții structurale prevăzute în PBSTM, monitorizate de Comisie. Printre acestea, reforma fiscală – care figurează și ca jalon în Planul Național de Redresare și Reziliență – este explicit menționată de Consiliu ca fiind deosebit de relevantă pentru consolidarea veniturilor și a sustenabilității fiscale, alături de măsuri de îmbunătățire a colectării și de control al cheltuielilor curente.

În anul 2024 deficitul bugetar a înregistrat un nivel de 9,3% din PIB, depășind semnificativ ținta de 7,9% din PIB stabilită în PBSTM, iar prognozele Comisiei Europene (primăvara 2025) indicau deficite ridicate și în anii următori (8,6% în 2025 și 8,4% în 2026). La 20 iunie 2025, Consiliul a decis, în temeiul articolului 126 alineatul (8) TFUE, că România nu a implementat măsuri eficiente pentru a răspunde recomandării din ianuarie 2025. Ca urmare, la 1 iulie 2025, Consiliul a adoptat o recomandare revizuită. Aceasta reconfirmă obiectivul încetării situației de deficit excesiv până în 2030 și instituie o traiectorie corectivă mai strictă a cheltuielilor nete, cu rate maxime anuale de creștere de 2,8% în 2025, 2,6% în 2026, 4,6% în 2027, 4,4% în 2028, 4,2% în 2029 și 4,0% în 2030. România

trebuie să adopte și să notifice măsuri eficiente până la 15 octombrie 2025, iar ulterior să raporteze progresele din șase în șase luni, până la corectarea deficitului excesiv.

- **Perspectiva economică în 2025-2026**

Prima parte a anului 2025 a fost marcată de un context economic dificil, caracterizat de amplificarea incertitudinilor atât la nivel intern, cât și internațional. Pe lângă eforturile Guvernului de corecție a dezechilibrului fiscal-bugetar intern, măsurile tarifare promovate și implementate de SUA au afectat relațiile comerciale internaționale și încrederea firmelor. Acest context s-a reflectat, în perioada ianuarie-iunie, în evoluțiile din unele ramuri de activitate din România, precum industria și serviciile prestate întreprinderilor. Deși luna iulie a adus unele semnale pozitive la nivelul activității economice, acestea par, cel mai probabil, să reflecte evoluții conjuncturale și comportamente anticipative ale companiilor și consumatorilor, în perspectiva aplicării noilor măsuri fiscale. Prin urmare, aceste evoluții pot fi interpretate mai degrabă ca o stabilitate temporară a activității economice, decât ca o schimbare de tendință.

Astfel, în primele opt luni din 2025 *industria* și-a redus volumul de activitate cu 1,5% față de perioada corespunzătoare din anul precedent, iar în cadrul acesteia industria prelucrătoare s-a contractat cu 1,8%. Rezultatele modeste ale exporturilor, ca urmare a unei cereri externe scăzute, dar și pierderile de competitivitate concomitent cu majorarea costurilor din oferta internă (forța de muncă, consumurile intermediare şi de energie), au condus la o contracție a producției și la întârzierea procesului de revenire. Analizând evoluția producției industriale în profil trimestrial se remarcă totuși o ameliorare: de la o reducere de 3,7% în trimestrul întâi la o cvasi-stagnare în trimestrul al doilea (-0,2%), menţinută şi în primele luni din trimestrul al treilea.

Pe partea de *servicii prestate întreprinderilor* situația din primele șapte luni ale acestui an a fost întrucâtva mai bună, producția acestui sector majorându-se ușor, cu 0,6%, față de perioada corespunzătoare din anul precedent. În structură, se remarcă dinamica pozitivă din comunicații (+5,5%), precum și saltul de 28,5% al serviciilor de arhitectură și inginerie – impulsionate de activitatea din construcții. În schimb, sectorul transporturilor continuă să înregistreze dificultăți, în pofida aderării la spațiul Schengen, iar serviciile informatice mențin tendința negativă începută în 2024, pe fondul procesului de adaptare la piață după eliminarea facilităților fiscale.

Pe de altă parte, producția din *construcții* s-a majorat într-un ritm robust în primele șapte luni din 2025, cu 12,2% (an/an), asigurându-se premisele unei contribuții semnificative a acestui sector la creșterea economică din acest an. Evoluția a fost influențată parțial de un efect de bază favorabil în primul trimestru, când volumul lucrărilor a fost redus în 2024, dar și de dinamica ridicată a lucrărilor inginerești finanțate din fonduri europene și resurse bugetare (+16,3%). Activitatea în clădirile nerezidențiale s-a menținut în expansiune, dar într-un ritm mai lent (+6,2%), iar cea în segmentul rezidențial a crescut cu 9,7%, pe fondul unei cereri încă moderate.

Activitățile care se adresează direct consumatorului final (comerțul cu amănuntul și

serviciile prestate populației) au înregistrat evoluții modeste, astfel că în perioada ianuarie-august 2025, cifra de afaceri din *comerțul cu amănuntul* a crescut cu 2,1% în termeni reali, față de perioada corespunzătoare din anul precedent, însă pentru lunile următoare persistă incertitudinea legată de efectele majorării cotelor de TVA și a scăderii puterii de cumpărare. În același timp, cifra de afaceri din *serviciile de piață prestate populației* s-a situat în primele şapte luni în teritoriu ușor pozitiv (0,3% în termeni reali, comparativ cu perioada simulară din anul precedent).

Pe piața muncii, în primele șapte luni din acest an media *efectivelor de salariați* s-a situat la 5176,5 mii persoane cu 0,5% peste perioada similară din 2024, reprezentând un spor absolut de 27 mii de muncă nou-create în regim salarial, majoritatea regăsindu-se în sectorul serviciilor de piață. Se remarcă faptul că dinamica lunară a încetinit continuu de la începutul acestui an. *Rata șomajului înregistrat* a fost la sfârșitul lunii iulie 2025 de 3,19% (corespunzătoare unui număr de 254,5 mii persoane), cu 0,07 puncte procentuale mai mare decât în luna iulie 2024, însemnând un plus de 5,7 mii persoane.

Câștigul salarial brut a înregistrat în perioada ianuarie – iulie a.c. o valoare medie de 9198 lei, cu 7,2% peste nivelul din aceeași perioadă a anului trecut, iar câștigul salarial mediu net a fost de 5512 lei, în creștere cu 8,2%, rezultând o majorare a puterii de cumpărare, exprimată prin indicele câștigului salarial net real, cu 2,5%.

În acest context, în primul semestru al anului 2025, comparativ cu perioada similară din 2024, produsul intern brut a înregistrat o creștere de 0,3% în condițiile în care valoarea adăugată brută a înregistrat evoluții favorabile în construcții (5,7%) și informații, comunicații (1,1%), acestea fiind anulate de contracțiile din industrie (-1,4%) și activitățile profesionale, științifice și tehnice (-2,8%). Pe partea cererii, investițiile brute, s-au majorat cu 1,3% în termeni reali, în timp ce dinamica consumului privat a decelerat semnificativ, în acord cu evoluția puterii de cumpărare, respectiv la 0,7%. Totodată, în condițiile aplicării măsurilor de consolidare fiscală, consumul guvernamental a înregistrat o scădere de 3,1%. În condițiile unei oferte interne limitate, cererea pentru investiții și consum a fost acoperită, în mare parte, prin majorarea importului de bunuri și servicii (6,8%), în timp ce exportul de bunuri și servicii a înregistrat o creștere inferioară, respectiv de 3,6%, rezultând astfel o contribuție negativă a exportului net la dinamica PIB de 1,7 puncte procentuale.

Din punct de vedere calitativ, decalajul negativ dintre productivitate și costul unitar al muncii, în contextul unor evoluții divergente a celor doi indicatori pe parcursul anilor 2023 și 2024, în mare parte având drept cauză principală „spirala inflație-salarii”, s-a închis începând cu trimestrul al doilea 2025, în contextul în care creșterea economică a încetinit, iar piața muncii s-a detensionat. în trimestrul al doilea 2025 productivitatea orară a muncii s-a majorat cu 6,9% iar dinamica costului orar unitar nominal cu forța de muncă (ULC) a crescut cu numai 4,3%.

În perspectivă, proiecțiile Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză (ediția de vară 2025) au în vedere o creștere economică moderată, de 0,6% în anul 2025 şi 1,2% în 2026.

Pe partea ofertei proiecțiile indică (i) o redresare treptată a activității industriale aceasta urmând să treacă în teritoriu pozitiv din anul 2026, în condițiile persistenței unui mediu economic extern incert; (ii) o creștere robustă a sectorului construcțiilor în condițiile în care investițiile private se vor adăuga la impactul pozitiv al finanțărilor europene pentru proiectele de infrastructură, și (iii) dezvoltarea serviciilor cu valoare adăugată ridicată. Pe partea cererii, investițiile (formarea brută de capital fix) vor reprezenta factorul cel mai dinamic al creșterii economice (FBCF se va majora cu 2,8% în 2025 și cu 3,2% în anul următor), susținute de influxurile de fonduri europene și alocările din mecanismul de redresare și reziliență, urmate de consumul privat (1,1% anul acesta și 0,7% anul următor) realizându-se, astfel, o îmbunătățire a echilibrului consum-investiții din economie. Exportul net va avea încă o contribuție negativă în anul curent, urmând o ajustare pozitivă în anul următor.

Pentru piața muncii se întrevăd evoluții ușor pozitive, în ciuda tendințelor din prima parte a acestui an, numărul mediu de salariați urmând a se majora cu 0,5% în anul următor, astfel că în 2026 nivelul va ajunge la 5515,1 mii persoane, cu circa 62,0 de mii persoane peste nivelul anului 2024 (adăugându-se în medie peste 30 mii salariați în fiecare an). Rata șomajului înregistrat se va menține la peste 3,0% atât în 2025 cât și în 2026.

Câștigurile salariale brut și net sunt estimate să crească în 2026, dar într-un ritm mai sustenabil (5,5%) și previzibil decât în anii anteriori. Accentul se mută de la ajustările forțate de inflație la creșterea bazată pe performanță și productivitate, asigurând totodată o putere de cumpărare echilibrată. Astfel, în condițiile în care salariul net își încetinește creșterea iar rata inflației este una consistentă, dinamica puterii de cumpărare va fi ușor negativă atât în 2025 (-0,4%) cât și în 2026 (-0,3%).

Referitor la sectorul extern, în contextul deficitelor gemene cu care se confruntă România, deficitul contului curent pentru anul 2025 este prognozat la 8,0% din PIB, apropiat de deficitul bugetului general consolidat, urmând să se amelioreze la 7,1% în anul 2026. În structura soldului contului curent factorul principal de influență negativă este reprezentat de deficitul comercial. Proiecțiile privind ameliorarea deficitului balanței de plăți iau în calcul o revenire graduală a contextului european și internațional și o revigorare a cererii externe, care vor stimula relațiile comerciale și sectorul serviciilor.

Conform previziunilor naționale, în anul 2025 creșterea prețurilor va accelera, în principal ca urmare a majorării cotelor de TVA și accizelor, precum și eliminării plafonării prețurilor la energie, iar rata inflației este așteptată să ajungă la 8,9% la sfârșitul anului (căreia îi corespunde o medie anuală de 7,1%). Impactul inflaționist al măsurilor din 2025 se va disipa pe parcursul anului următor, rata inflației pentru sfârșitul anului ajungând la 3,0% (căreia îi corespunde o medie anuală de 5,8%), ușor superioară țintei Băncii Naționale a României.

- **Politica fiscală și perspective bugetare în perioada 2025-2026**

1. Măsuri fiscale

Deși bugetul pentru anul 2025 a fost aprobat cu un deficit de 7%, în condițiile aplicării măsurilor adoptate la finele anului trecut și în vigoare de la 1 ianuarie anul curent, execuția bugetară din prima parte a anului indica riscul depășirii țintei inițiale. În consecință, au fost necesare măsuri suplimentare de consolidare fiscală, reflectate în cele două pachete aprobate în iulie si septembrie.

***Măsuri fiscale intrate în vigoare la 1 ianuarie 2025*:**

Pe partea de venituri, acestea au inclus reducerea plafonului pentru microîntreprinderi de la 500 mii euro la 250 mii euro în 2025 (urmând să scadă la 100 mii euro în 2026), majorarea impozitului pe dividende de la 8% la 10%, eliminarea scutirilor de impozit pe venit pentru salariile brute de până la 10 000 lei în sectoarele construcții, agricultură, industria alimentară și software, precum și introducerea unui impozit pe construcții, de 0.5/0.25% din valoarea construcțiilor contribuabililor care nu intră în baza de impozitare a impozitelor locale pe proprietate. Impactul fiscal estimat pentru anul 2025 este 0,35% din PIB.

Pe partea de cheltuieli, au fost adoptate o serie de măsuri restrictive, precum înghețarea angajărilor în sectorul public pentru a limita creșterea cheltuielilor de personal, înghețarea pensiilor și a drepturilor de asistență socială (inclusiv alocații pentru copii și burse studențești), limitarea subvențiilor pentru transportul studenților, înghețarea salariilor de bază, a sporurilor, tichetelor de masă, plăților pentru ore suplimentare și compensațiilor în sectorul public, precum și reducerea cu 50% a valorii voucherelor de vacanță. Alte măsuri au vizat limitarea creșterilor salariale în companiile de stat cu performanțe slabe, precum și restricționarea decontării concediilor medicale și a rambursărilor pentru servicii de sănătate.

Ulterior, odată cu instalarea noului Guvern la 23 iunie 2025, procesul de consolidare fiscală a fost continuat prin aprobarea și asumarea a două pachete succesive de măsuri, în lunile iulie și septembrie 2025.

***Pachetul din iulie 2025*:**

Un prim set de măsuri a intrat în vigoare la 1 august 2025.

Pe partea de venituri, principalele măsuri au inclus: i) majorarea cotei standard de TVA de la 19% la 21%, precum și ajustarea cotelor reduse de 5% și 9% la 11% pentru bunuri și servicii precum cărți, activități culturale, hoteluri–restaurante–cafenele (HoReCa), locuințe sociale, energie, lemne de foc, alimente, medicamente, apă și pesticide, restul

cotelor reduse fiind ridicate la 21% (impact estimat pentru 12 luni de implementare: 19,3 mld lei); ii) introducerea contribuției de sănătate pentru pensiile care depășesc 3.000 lei și pentru anumite beneficii sociale (impact estimat pentru 12 luni de implementare: 5,5 mld lei); iii) majorarea accizelor cu 10% pentru carburanți și alcool și cu 2,25% pentru tutun (impact estimat pentru 12 luni de implementare: 3,4 mld lei); iv) dublarea impozitului suplimentar pe sectorul bancar de la 2% la 4% pentru jumătate din anul 2025 și 2026, precum și majorarea taxelor pe jocurile de noroc (impact estimat pentru 12 luni de implementare: 2,8 mld lei).

Pe partea de cheltuieli, principalele măsuri au vizat reducerea sporurilor acordate în administrația publică (precum cele pentru condiții periculoase, pentru fonduri europene și alte categorii de prime și indemnizații), măsuri în domeniul educației (ajustarea normelor didactice și restructurarea sistemului de burse studențești), precum și măsuri care vizează sistemul de asigurări de sănătate, prin ajustarea nivelului de compensare a concediilor medicale și a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă. (impact estimat pentru 12 luni de implementare: 6,3 mld lei).

Un al doilea set de măsuri din pachetul de iulie urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2026, incluzând majorarea impozitului pe dividende de la 10% la 16% și creșterea rovinietei anuale de la 28 la 50 de euro (impact estimat: 4,1 mld lei). Pe partea de cheltuieli, salariile din sectorul public și beneficiile sociale vor rămâne înghețate pe tot parcursul anului 2026, iar pragul pentru voucherele de vacanță va fi redus (impact estimat: 28,4 mld lei).

Impactul fiscal al pachetului din iulie este estimat la 0,6% din PIB în 2025 și la 3,45% din PIB în 2026.

Pachetul din septembrie 2025:

Cel de-al doilea pachet de consolidare a fost asumat în septembrie 2025, măsurile fiind programate să intre in vigoare de la 1 ianuarie 2026, și este estimat să aducă venituri suplimentare de aproximativ 0,3% din PIB în 2026. Pe partea de venituri, măsurile includ i) reforma impozitului pe proprietate (jalon PNRR) – ca etapă intermediară până la introducerea integrală a sistemului bazat pe valoarea de piață, regulile pentru 2026 prevăd o creștere cu 70% a impozitelor pe clădiri rezidențiale și terenuri și eliminarea unor scutiri (impact estimat: 2,6 mld lei); ii) revizuirea și majorarea impozitului pe mijloacele de transport, diferențiat după capacitatea cilindrică și norma de poluare (impact estimat: 1,1 mld lei); iii) introducerea unei taxe logistice de 25 lei pentru fiecare colet extracomunitar sub 150 euro (impact estimat: 1,0 mld lei); iv) limitarea semnificativă a deductibilității pentru cheltuieli de management, consultanță și proprietate intelectuală cu afiliați nerezidenți; creșterea impozitării câștigurilor de capital, inclusiv pentru

criptomonede; ridicarea plafonului de contribuții sociale pentru PFA la echivalentul a 72 de salarii minime; și majorarea rovinietei pentru camioane. (impact estimat: 1,6 mld lei)

Alte măsuri cu potențial de creștere a veniturilor au vizat consolidarea controalelor bazate pe risc în domeniile cu evaziune fiscală ridicată, introducerea testelor de integritate și a camerelor video pentru inspectorii fiscali, reguli mai stricte pentru eșalonarea arieratelor (acceptată doar cu garanții reale), consolidarea cadrului privind insolvențele, licitații online pentru bunuri sechestrate și accelerarea recuperării arieratelor.

Pe partea de cheltuieli și reforme structurale, pachetul include reforma pensiilor speciale pentru magistrați (jalon PNRR), reforme de guvernanță corporativă pentru întreprinderile de stat, măsuri de restructurare a autorităților de reglementare independente, măsuri pentru creșterea eficienței în sistemul de sănătate și reducerea cheltuielilor la nivelul autorităților de reglementare independente.

Începând cu a doua jumătate a anului 2026 este programată aplicarea sistemului de tarifare rutieră TollRo pentru vehiculele grele, cu tarife diferențiate în funcție de tipul de drum și norma de poluare. Măsura este estimată să genereze venituri de aproximativ 2,2 miliarde lei în 2026, corespunzător unei perioade de aplicare de șase luni.

2. Evoluții fiscale

- **Execuția bugetară din primele 8 luni si proiecțiile bugetare pentru 2025 (cash)**

Deși execuția bugetară din primele opt luni reflectă o dinamică favorabilă a veniturilor curente, creșterea mai rapidă a cheltuielilor față de scenariul inițial a impus o revizuire a proiecțiilor bugetare. Estimările pentru anul 2025, asumate prin rectificarea bugetară adoptată la finele lunii septembrie, indică un deficit al bugetului general consolidat de 8,4% din PIB pentru 2025, cu 1,36 puncte procentuale peste ținta inițială, evoluție ce reflectă atât execuția bugetară de până în prezent, cât și impactul măsurilor adoptate în iulie cu efect bugetar în acest an.

Astfel, în pofida măsurilor adoptate atât pe partea de venituri, cu un impact estimat la 0,9% din PIB în acest an, cât și pe partea de cheltuieli — în special cele de la începutul anului privind înghețarea salariilor și pensiilor, precum și măsurile incluse în pachetul adoptat în iulie —, deficitul bugetar marchează doar o ajustare marginală în 2025, evoluție determinată în principal de efectul de bază (carry-over) aferent majorărilor salariale și recalculării pensiilor din 2024, precum și de creșterea cheltuielilor cu dobânzile. Totuși, deficitul bugetar primar este prognozat să se reducă cu 1 punct procentual, de la 6,6% din PIB în 2024, la 5,6% din PIB în 2025.

Execuția bugetului general consolidat în primele opt luni ale anului 2025 s-a încheiat cu un deficit de 4,54% din PIB (86,36 mld lei), față de un deficit de 4,59% din PIB (80,87 mld lei) aferent perioadei similare a anului 2024.

Evoluția principalelor agregate bugetare

Veniturile totale au însumat 420,1 mld lei în primele opt luni ale anului 2025, înregistrând o creștere de 11,8% (an/an). Exprimate ca pondere în PIB veniturile totale au crescut cu 0,74 puncte procentuale: 0,38 puncte procentuale provin din avansul veniturilor curente - cu precădere impozit pe salarii și venit, contribuții de asigurări și accize -, și 0,36 puncte procentuale provin din evoluția fondurilor europene. Pentru 2025 veniturile totale sunt estimate la 35,5% din PIB, în creștere cu 2,8 puncte procentuale față de anul anterior, luând în considerare execuția bugetară de până în prezent, cât și impactul măsurilor cu efect bugetar în acest an.

Încasările din impozitul pe salarii și venit au înregistrat în primele opt luni o creștere de 20,5% (an/an), determinată de avansul semnificativ al încasărilor din impozitul pe dividende (+77,3%), pe seama dividendelor distribuite în anul 2024, cu reținerea cotei de impozit de 8%. Totodată, o evoluție pozitivă însemnată a fost consemnată și în cazul încasărilor din impozitul pe salarii (21,0%) - peste dinamica în decelerare a fondului de salarii din economie (11,0%), evoluția acestei categorii de venituri fiind influențată de eliminarea facilităților fiscale acordate salariaților din sectorul construcții, agricol, industria alimentară și a activităților de creare de programe pentru calculator. Pentru întregul an încasările din impozitul pe salarii și venit sunt estimate la 3,1% din PIB, cu 0,3 puncte procentuale peste nivelul din 2024, în linie cu evoluția execuției de până acum și reflectând efectul cumulat al măsurilor fiscale aplicate de la începutul anului, alături de dinamica moderată a fondului de salarii.

Contribuțiile de asigurări au consemnat o creștere de 10,3% (an/an) în primele opt luni, sub cea a fondului de salarii din economie, influențate și de un transfer efectiv la pilonul II de pensii mai ridicat față de cel realizat în primele opt luni ale anului trecut (14,8 mld. lei în ian-aug 2025, față de 11,6 mld lei în ian-aug 2024). Pentru 2025 aceste venituri sunt estimate la 10,9% din PIB, cu 0,17 puncte procentuale peste nivelul din 2024, reflectând execuția până în prezent, cât și măsurile adoptate in iulie 2025.

Veniturile din impozitul pe profit au crescut în primele opt luni cu 11,7% (an/an), susținute de încasările de la agenții economici. Pentru 2025 veniturile din impozitul pe profit sunt estimate la 2,1% din PIB, cu 0,1 puncte procentuale peste nivelul din 2024, incluzând și impactul măsurii privind modificarea plafonului la microîntreprinderi.

Încasările nete din TVA au consemnat în primele opt luni o dinamică mai temperată, de 6,9% (an/an), în condițiile unui avans mai ridicat al restituirilor de TVA (+8,0% an/an) și

decelerarii bazei macroeconomice. Pentru 2025 încasările din TVA sunt estimate la 7,1% din PIB, cu 0,18 puncte procentuale peste nivelul din 2024, impactul măsurilor pe TVA adoptate în iulie compensând parțial restituirile mai ridicate și nematerializarea măsurilor de îmbunătățire a colectării.

Veniturile din accize au avansat cu 15,9% (an/an) în primele opt luni, în condițiile unor evoluții pozitive ale încasărilor din accizele pentru produsele din tutun (18,5%) și accizele pentru produsele energetice (+15,4%). Evoluția acestor încasări prezintă în general o volatilitate mai ridicată, determinată de politica operatorilor economici de antrepozitare fiscală a produselor accizabile. Pentru 2025 sunt estimate să rămână la un nivel similar celui de anul trecut (2,6% din PIB).

Sumele rambursate de Uniunea Europeană în contul plăților efectuate și donații au crescut cu 37,3% (an/an) în primele opt luni, pentru 2025 veniturile fiind estimate la 4,7% din PIB.

Cheltuielile totale au însumat 506,5 miliarde lei în primele opt luni ale anului 2025, în creștere cu 10,9% (an/an). Exprimate ca pondere în PIB acestea s-au majorat cu 0,68 puncte procentuale. Pentru întregul an cheltuielile sunt estimate la 43,9% din PIB, în creștere cu 2,54 puncte procentuale față de nivelul din 2024, evoluție determinată de majorarea investițiilor finanțate din fonduri europene, precum și de creșterea cheltuielilor cu dobânzile și asistența socială - acestea din urmă reflectând preponderent efectul de bază rezultat din recalcularea pensiilor în septembrie 2024. În același timp, sunt prognozate ajustări în special la cheltuieli de capital și de personal.

Cheltuielile de personal au înregistrat în ian-aug o creștere de 6,9% (an/an), determinată de efectul de bază al majorărilor salariale acordate în 2024. În condițiile înghețării salariilor în 2025, ponderea acestor cheltuieli este estimată la 9,0% din PIB, în scădere cu 0,4 puncte procentuale față de 2024.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au consemnat un avans de 4,0% (an/an) în primele opt luni, evoluție influențată de cheltuielile mai ridicate din domeniul sanitar. Pentru anul 2025 acestea sunt estimate la 5,2% din PIB, cu 0,1 puncte procentuale sub nivelul din 2024.

Cheltuielile cu dobânzile s-au majorat în perioada ian-aug cu 45,2% (an/an), iar la nivelul anului 2025 sunt estimate la 2,8% din PIB, cu 0,8 puncte procentuale peste nivelul din 2024. Evoluția reflectă efectul cumulat al evoluțiilor macroeconomice și al contextului de piață în care s-au derulat operațiunile de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice, caracterizat prin randamente ridicate aferente emisiunilor de titluri de stat din prima parte a anului, în condițiile creșterii primelor de risc solicitate de investitori și ale deprecierii monedei naționale, precum și refinanțarea unei părți semnificative a datoriei publice la costuri superioare celor din anii anteriori.

Cheltuielile cu asistența socială au consemnat un avans de 13,9% (an/an) în primele opt luni, fiind estimate la nivelul anului 2025 la 13,2% din PIB, cu 0.5 puncte procentuale peste nivelul din 2024. Evoluția reflectă în principal efectul de bază al recalculării pensiilor aplicate din septembrie 2024, precum și plățile efectuate pentru compensarea facturilor la energie electrică și gaze naturale pentru consumatorii casnici (2,4 miliarde lei în primele opt luni).

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au sporit în primele opt luni cu 10,7% (an/an). Pentru 2025 acestea sunt estimate la 8,0% din PIB, cu 1,2 puncte procentuale peste nivelul din 2024, fiind proiectată o pondere mai ridicată a investițiilor finanțate din fonduri externe, în timp ce cheltuielile de capital sunt prognozate în scădere cu 0,5 puncte procentuale.

- **Proiecții fiscale ESA 2025-2026**

Poziția fiscală în termeni ESA este proiectată să se îmbunătățească în perioada 2025–2026, deficitul bugetar reducându-se de la 9,3% din PIB în 2024 la 8,4% în 2025, urmând ca în anul 2026 să se ajusteze la 6,0% din PIB. Traiectoria reflectă o ajustare structurală progresivă, sprijinită de consolidarea veniturilor bugetare și de o disciplină sporită pe partea de cheltuieli, în contextul noilor constrângeri introduse prin Recomandarea Consiliului din iulie 2025.

În anul 2025, deficitul bugetar ESA este estimat la 8,4% din PIB, în scădere cu 0,9 puncte procentuale față de 2024 (9,3% din PIB). Ajustarea provine preponderent din îmbunătățirea veniturilor curente (+0,7 puncte procentuale din PIB), susținută de efectele cumulate ale măsurilor fiscale implementate la începutul anului și ale pachetului suplimentar din iulie. Totodată, efortul de consolidare pe partea de cheltuieli curente se reflectă cu precădere în ajustarea ponderii în PIB a cheltuielilor de personal, ca urmare a adoptării măsurii de înghețare a salariilor în sectorul public, precum și într-o temperare a dinamicii cheltuielilor cu asistența socială, în condițiile manifestării efectului de bază aferent recalculării pensiilor din septembrie 2024. Aceste evoluții sunt însă integral contrabalansate de presiunea plăților cu dobânzile (+0,7 puncte procentuale din PIB), pe fondul creșterii costurilor de finanțare, precum și de avansul cheltuielilor de investiții (+0,8 puncte procentuale din PIB), în contextul necesității de a accelera implementarea proiectelor finanțate prin PNRR. În consecință, ponderea cheltuielilor totale în PIB se majorează cu 0,8 puncte procentuale în 2025 față de 2024.

În anul 2026, consolidarea fiscală se accentuează, deficitul bugetar ESA fiind estimat să se reducă cu 2,4 puncte procentuale din PIB față de anul 2025, respectiv la 6,0% din PIB, Această ajustare este realizabilă luându-se în calcul măsurile fiscal-bugetare adoptate în a doua parte a anului 2025, atât pe partea de venituri care aduc o majorare a veniturilor

curente de aproximativ 1,2 puncte procentuale în PIB față de anul 2025, cât și pe partea de cheltuieli care conduc la diminuarea cheltuielilor de personal și de asistență socială de aproximativ 1,7 puncte procentuale în PIB față de anul 2025 , ca urmare a menținerii măsurii de înghețare a salariilor în sectorul bugetar și a pensiilor. Pe de altă parte, cheltuielile cu dobânzile își majorează ponderea în PIB cu 0,3 puncte procentuale, iar investițiile publice cresc cu 0,3 puncte procentuale din PIB, în contextul accelerării implementării proiectelor finanțate prin PNRR, odată cu intrarea acestuia în ultima etapă de implementare, precum și implementarea proiectelor finanțate din cardul financiar multianual 2021-2027, iar restul cheltuielilor se estimează sa se mențină la același nivel ca în anul 2025, ca pondere în PIB.

Ajustarea fiscală este mai amplă în termeni de deficit primar, acesta reducându-se cumulativ cu aproximativ 4,3 puncte procentuale din PIB în perioada 2025–2026, până la 2,7% din PIB în 2026, iar în termeni structurali deficitul se corectează pe întreaga perioadă cu circa 3,5 puncte procentuale, de la un sold structural de –8,8% din PIB în anul 2024 la –5,3% din PIB în anul 2026, confirmând o consolidare efectivă a poziției bugetare, în special în anul 2026.

Creșterea cheltuielilor nete se menține în limitele stabilite prin Recomandarea Consiliului din iulie 2025, respectiv sub 2,8% în 2025 și sub 2,6% în 2026, asigurând conformitatea cu cerințele privind ajustarea deficitului excesiv și respectarea regulilor fiscale europene.